

РЕСПУБЛИКА БУРЯТИЯ

БУРЯАД УЛАСАЙ

ЗАКОН

ХУУЛИ

**«Буряад Уласта үншэн ба
түрэлхидэйнгөө харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдые
нийгэмэй дэмжэлгын хэмжээнүүд тухай» гэхэн Буряад Уласай
Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай**

*Буряад Уласай Арадай Хурал
2023 оной ноябрийн 16-да
баталан абаа*

1-дэхи статья

«Буряад Уласта үншэн ба түрэлхидэйнгөө харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдые нийгэмэй дэмжэлгын хэмжээнүүд тухай» гэхэн 2012 оной октябрийн 11-эй № 2897-IV Буряад Уласай Хуулида (Буряад Уласай Хуулита шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2012, № 8 – 10 (161 – 163); 2013, № 11 (176), I хуби; 2014, № 1 – 2 (178 – 179); 2017, № 4 – 5; «Бурятия» сонин, 2012, октябрийн 16; 2013, ноябрийн 21; 2015, мартын 17; 2016, майн 13; Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаануудай албан ёһоной портал (www.egov-buryatia.ru), 2013, ноябрийн 15; 2014, мартын 12; 2015, мартын 13; 2016, майн 7, ноябрийн 28; 2017, майн 10; 2018, июлийн 9; 2019, мартын 12, апрелин 29, июнийн 28, декабрийн 10; 2021, мартын 5, июлийн 7, октябрийн 8, ноябрийн 25; «Мэдээсэлэй «Буряад үнэн» агентство» гэхэн сүлжээтэ хэблэл, 2022, октябрийн 5, октябрийн 12; 2023, мартын 6, майн 2, июлийн 10) удаадахи хубилалтануудые оруулха:

1) 6-дахи статьяда:

а) 3.1-дэхи хубида удаадахи удхатай 6-дахи ба 7-дохи пунктуудые нэмэхэ:

«6) Оросой Холбоото Уласай Эрхэтэнэй кодексын 42-дохи статьягай ёһоор тэдэниие хураггүйгөөр үгы гэжэ тогтоолгын. Ньюрые хураггүйгөөр үгы гэжэ тогтоохо тухай сүүдэй шийдхэбэрийн болюулагдаха ушарта тиимэ нюур тэрэниие анха түрүүшынхисэ нэрэ тоолборидо оруулһан нара үдэрһөө эхилжэ, нэрэ тоолборидо бусаагдаха ёһотой;

7) тэдэнэй болбосон түхэлтэй гэр байрануудые үмсэдөө худалдажа абалгын, үгы гэдэл тус Хуулийн 6.1-дэхи статьягай ёһоор урьһалагшын

уялгануудай хүдэлэсэгүй зөөрийн барисаар хангагданхай хэлсээгээр гэр байра худалдан абалгада үгтэһэн урьһаламжые (зээлилгыё) бүхыдэнь хаалгын.»;

б) удаадахи удхатай 6.1 – 6.3-дахи хубинуудые нэмэхэ:

«6.1. Үншэн ба түрэлхидэйнгөө харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдэй, тэдэнэй тооһоо нюурнуудай бүлэгтэ хабаатай байһан нюурнуудтай тэдэнэй эзэлжэ байһан гэр байранууд тушаа нийгэмэй хүлһэлэлгын хэлсээ баталха зорилгоор тусхай гэр байра хүлһэлэлгын хэлсээнэй хүсэндөө байха болзор тусхай гэр байра хүлһэлэлгын хэлсээнэй баталагдаһан нюурай үүсхэлээр хаһагдажа болохо, зүгөөр хоёр жэлһээ ехэ бэшээр.

6.2. Тус статьягай 6.1-дэхи хубяар хараалагдаһан тусхай гэр байра хүлһэлэлгын хэлсээнэй хүсэндөө байха болзор хаһалга хадаа тусхай гэр байра хүлһэлэлгын хэлсээнэй баталагдаһан нюурай тиимэ хэлсээнэй хүсэндөө байха болзор хаһаха тухай мэдүүлгэ нюутагай өөһэдын хүтэлбэрийн бүрин этигэмжэтэ зургаанда оруулһан һара үдэрэй байдалаар удаадахи ушар байдалнуудай хабсархада зүбшөөгдэдэг гэбэл:

1) мэдүүлгэ баригшын 23 һаһа гүйсэлгэ;

2) мэдүүлгэ баригшада мэдүүлгэтэйгээр хандаһан һарын урдахи литын адагынь арбан хоёр һарын туршада дансаар баталагдаһан, мэдүүлгэтэйгээр хандаһан һара үдэрэй байдалаар тэрээндэ ба гэр бүлэдэнь Буряад Уласта тогтоогдоһон хүн зоной нэгэнэй ажамидаралгын тон бага хэмжээнһээ дээшэ нэгэ хүнэйн дунда зэргын олзо оршо хангадаг ажалай, олзын хэрэг эрхилэлгын ба (гү, али) Оросой Холбоото Уласай хууляар хоригдоогүй бусад ажал ябуулгын ажалай хүлһэнэй доодо захын хэмжээнһээ бага бэшэ олзо оршын бии байлга;

3) мэдүүлгэ баригшада Оросой Холбоото Уласай татабаринууд ба албан түлбэринүүд тухай хуулийн ёһоор болзорын хойшолуулһан гү, али болзорын һунааһан мүнгэнһөө гадна Оросой Холбоото Уласай бюджетэй байгуулгын бюджетүүдтэ татабариин ба албан түлбэрийн, бусад уялгата түлбэринүүдэй талаар үрийн үгы байлга;

4) мэдүүлгэ баригшын Оросой Холбоото Уласай хууляар ба тусхай гэр байра хүлһэлэлгын хэлсээнүүдээр хараалагдаһан гэр байра хүлһэлэлгын уялгануудые ёһотоор дүүргэлгэ;

5) мэдүүлгэ баригшада сэдхэлэй үбшэнэй гү, али һамууралай, архиин гү, али хара тамхинай дулдыдалай үгы байлга;

6) мэдүүлгэ баригшада сүүдлүүлһэн гэхэн тодорхойлолтын ба (гү, али) зорюута гэм хэһэнэй түлөө гэмтэ хэрэгээр мүрдүүлһэн баримтын үгы байлга;

7) мэдүүлгэ баригшада ажабайдалай хүндэ байдал дабалгада туһалха хэрэгтэйе гэршэлһэн ушар байдалай үгы байлга.

6.3. Холбоото уласай хуулийн ёһоор тусхай гэр байра хүлһэлэлгын хэлсээнэй хүсэндөө байха болзор хаһаха тухай мэдүүлгэдэ хабсаргагдадаг дансануудай тоолборине, тус мэдүүлгэ барилгын ба хаража үзэлгын гуримые, тиимэ хэлсээнэй хүсэндөө байха болзор хаһаһан тухай гү, али тиимэ хэлсээнэй хүсэндөө байха болзор хаһахаяа арсаһан тухай шийдхэбэрийн абтаһан тухай мэдээсэл эльгээхэ гуримые (тэрэ тоодо гүрэнэй гү, али

нютагай засагай туһа хангамжануудые үзүүлдэг олон үүргэтэ түбэй, үгы гэбэл «Гүрэнэй ба нютагай засагай туһа хангамжануудай (үүргэнүүдэй) нийтэ нэгэн портал» гэхэн холбоото уласай гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулгын ашаар) Оросой Холбоото Уласай Засагай газар баталдаг.»;

2) 6.1-дэхи статьяе удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«6.1-дэхи статья. Болбосон түхэлтэй гэр байра үмсэдөө худалдажа абалгада гү, али урьһалагшын уялгануудай хүдэлэсэгүй зөөрийн барисаар хангагданхай хэлсээгээр урьһаламжа (зээлилгэ) бүхыдэнь хаалгада түлбэри үгэлгын түхэлөөр гэр байра абаха эрхын нэмэлтэ лаб найдуулганууд

1. Тус Хуулийн 6-дахи статьягай 8-дахи хубида заагдаһан, тус Хуулийн 6-дахи статьягай 3-дахи хубийн ёһоор нэрэ тоолборидо оруулагдаһан нюурнууд тус статьягай 2-дохи хубида заагдаһан ушар байдалнуудай хабсараа хаань, болбосон түхэлтэй гэр байра үмсэдөө худалдажа абалгада гү, али урьһалагшын уялгануудай хүдэлэсэгүй зөөрийн барисаар хангагданхай хэлсээгээр гэр байра худалдан абалгада үгтэһэн урьһаламжые (зээлилгы) бүхыдэнь хаалгада улас түрын бюджетэй мүнгэнэй ашаар нэгэ дахин түлбэри (саашадаа – түлбэри) абаха эрхэтэй. Түлбэри гэр байрын гү, али гэр байра барилгын хамтаралда, үгы гэбэл эд хэрэглэгшэдэй ондоо тусхай хамтаралда, олон байратай гэрнүүдэй ба (гү, али) хүдэлэсэгүй бусад зөөрийн хубитаар барилгада хабаадалгада, мүн түлбэри һубарюулан түлэлгэтэй худалдаа наймаанай хэлсээ баталха аргаар гэр байра худалдан абалгада хэрэглэгдэжэ болохогүй.

2. Үмсэдөө, тэрэ тоодо хуулийн наһа гүйсөөгүй үхибүүнтээ (үхибүүдтээ) ба (гү, али) наһанайнгаа нүхэртээ хамтын зөөридэ болбосон түхэлтэй гэр байра худалдан абалгада (гэр бүлын гэшүүдэй хубийн мүнгэ, үгы гэбэл нийгэмэй дэмжэлгын бусад хэмжээнүүдэй мүнгэ хэрэглэхэ хаань, мүн эзэн бүхэнэй хубийн хэмжээндэ тэнсүүгээр тодорхойлогдодог эзэн бүхэнэй хубида тоологдодог гэр байрын хамтын талмайн эзэн бүхэндэ гэр байрын хамтын талмайн зургаанһаа бага бэшэ дүрбэлжэн метр бүридхэдэг хаань) гү, али урьһалагшын уялгануудай хүдэлэсэгүй зөөрийн барисаар хангагданхай хэлсээгээр гэр байра худалдан абалгада үгтэһэн урьһаламжые (зээлилгы) бүхыдэнь хаалгада түлбэри үгэлгэ түлбэри үгэхэ тухай мэдүүлгэ бариһан һара үдэрэй байдалаар удаадахи ушар байдалнуудай хабсархада зүбшөөгдэдэг гэбэл:

1) мэдүүлгэ баригшын 23 наһа гүйсэлгэ;

2) мэдүүлгэ баригшада мэдүүлгэтэйгээр хандаһан һарын урдахи литын адагынь арбан хоёр һарын туршада дансаар баталагдаһан, мэдүүлгэтэйгээр хандаһан һара үдэрэй байдалаар тэрээндэ ба гэр бүлэдэнь Буряад Уласта тогтоогдоһон хүн зоной нэгэнэй ажамидаралгын тон бага хэмжээнһээ дээшэ нэгэ хүнэйн дунда зэргын олзо оршо хангадаг ажалай, олзын хэрэг

эрхилэлгын ба (гү, али) Оросой Холбоото Уласай хууляар хоригдоогүй бусад ажал ябуулгын ажалай хүлхэнэй доодо захын хэмжээнһээ бага бэшэ олзо оршын бии байлга;

3) мэдүүлгэ баригшада Оросой Холбоото Уласай татабаринууд ба албан түлбэринүүд тухай хуулийн ёһоор болзорын хойшолуулһан гү, али болзорын һунааһан мүнгэнһөө гадна Оросой Холбоото Уласай бюджетдэй байгуулгын бюджетүүдтэ татабариин ба албан түлбэрийн, бусад уялгата түлбэринүүдэй талаар үрийн үгы байлга;

4) мэдүүлгэ баригшада сэдхэлэй үбшэнэй гү, али һамууралай, архиин гү, али хара тамхинай дулдыдалай үгы байлга;

5) мэдүүлгэ баригшада сүүдлүүлһэн гэхэн тодорхойлолтын ба (гү, али) зорюута гэм хэһэнэй түлөө гэмтэ хэрэгээр мурдүүлһэн баримтын үгы байлга;

6) мэдүүлгэ баригшада ажабайдалай хүндэ байдал дабалгада туһалха хэрэгтэйе гэршэлһэн ушар байдалай үгы байлга.

3. Холбоото уласай хуулийн ёһоор үмсэдөө, тэрэ тоодо хуулийн наһа гүйсөөгүй үхибүүнтээ (үхибүүдтээ) ба (гү, али) наһанайнгаа нүхэртээ хамтын зөөридэ болбосон түхэлтэй гэр байра худалдан абалгада гү, али урьһалагшын уялгануудай хүдэлэсэгүй зөөрийн барисаар хангагданхай хэлсээгээр гэр байра худалдан абалгада үгтэһэн урьһаламжые (зээлилгы) бүхыдэнь хаалгада түлбэри үгэхэ тухай мэдүүлгэдэ хабсаргагдадаг дансануудай тоолборие, тус мэдүүлгэ барилгын ба хаража үзэлгын гуримые, түлбэри үгэхэ тухай гү, али түлбэри үгэхээ арсаһан тухай шийдхэбэрийн абтаһан тухай мэдээсэл эльгээхэ гуримые (тэрэ тоодо гүрэнэй гү, али нютагай засагай туһа хангамжануудые үзүүлдэг олон үүргэтэ түбэй, үгы гэбэл «Гүрэнэй ба нютагай засагай туһа хангамжануудай (үүргэнүүдэй) ниитэ нэгэн портал» гэхэн холбоото уласай гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулгын ашаар) Оросой Холбоото Уласай Засагай газар баталдаг.

4. Удаадахи нюурнууд тус Хуулийн 6-дахы статьягай 3-дахы хубийн ёһоор нэрэ тоолборидо оруулагдаһан бусад нюурнуудта орходоо, түлбэри абаха булюу эрхэтэй гэбэл:

1) түлбэрийн ба эхын (гэр бүлын) хүрэнгэ зөөрийн мүнгэ (мүнгэнэй хуби) хэрэглэлгын ашаар үмсэдөө, тэрэ тоодо хуулийн наһа гүйсөөгүй үхибүүнтээ (үхибүүдтээ) ба (гү, али) наһанайнгаа нүхэртээ хамтын зөөридэ болбосон түхэлтэй гэр байра худалдан абалгада гү, али урьһалагшын уялгануудай хүдэлэсэгүй зөөрийн барисаар хангагданхай хэлсээгээр гэр байра худалдан абалгада үгтэһэн урьһаламжые (зээлилгы) бүхыдэнь хаалгада түлбэри үгэхэ тухай мэдүүлгэ оруулагшад;

2) Украинын, Донецкын Арадай Уласай, Луганскын Арадай Уласай, Запорожийн можын ба Херсоной можын дэбисхэрнүүдтэ тусхай сэрэгэй ябуулгада хабаадагшад.

5. Түлбэринүүд гэр байра худалдагшын зааһан урьһаламжын эмхийн тоосооной дансада, үгы гэбэл тэрэниие урьһалагшын уялгануудай хүдэлэсэгүй зөөрийн барисаар хангагданхай хэлсээгээр гэр байра худалдан абалгада үгтэһэн урьһаламжые (зээлилгы) бүхыдэнь хаахын тула хэрэглэхэ

ушарта тиимэ хэлсээнэй баталагдаһан урьһаламжын эмхиин тоосооной дансада эльгээгдэдэг.

6. Түлбэрийн хэмжээн уламжалан тоолон гаргагдадаг гэбэл:

1) 33 дүрбэлжэн метрһээ бага бэшэ гэр байрын хамтын талмайн хэмжээнһээ;

2) Буряад Уласай дэлгүүртэхи гэр байрын хамтын талмайн нэгэ дүрбэлжэн метрэй дунда зэргын үнэ сэнгэй, зүгөөр холбоото уласай бюджетэй мүнгэнэй ашаар гэр байрануудые худалдан абалгада (барилгада) тус нийгэмэй түлбэрийн үгтэдэг бүхы бүлэгүүдэй эрхэтэдтэ түлөөһөгүй нийгэмэй түлбэринүүдэй хэмжээнүүдые тоолон гаргахын тула Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай бүрин этигэмжэлһэн холбоото уласай гүйсэдхэхы засагай зургаанай тогтооһон үнэ сэнһээ бага бэшэ харуулалтаһаа.

7. Тэрэ тоодо түлбэри абагшын худалдажа абаха гэр байрын тогтоогдоһон ариг сэбэрэй ба оньһоной дүримүүдтэ ба хэмүүдтэ, хуулийн бусад эрилтэнүүдтэ зохистой байһан тухай, тус гэр байрые ажаһуулгын хэрэгһээ гараһан гэжэ тогтооһон ба (гү, али) тус байрын оршодог олон байратай гэрые усалай ба задалагдаха гү, али һэльбэн шэнэлэгдэхэ ёһотой гэжэ тогтооһон тухай мэдээсэлэй бии гү, али үгы тухай албан зургаанууд хоорондын һурагшалгануудые эльгээхэ ба абаха аргаар түлбэрийн ашаар гэр байрануудые худалдан абалгын хойноһоо хиналтые Буряад Уласай гүрэнэй гүйсэдхэхы засагай зургаан бөөлүүлдэг.

8. Холбоото уласай хуулийн ёһоор түлбэри үгэлгын дүримүүдые, тэрэ тоодо түлбэри эльгээхын тула хэрэгтэй дансануудай шалгалта үнгэргэлгын гуримые, түлбэри эльгээлгын ба Буряад Уласай гүрэнэй гүйсэдхэхы засагай бүрин этигэмжэтэ зургаанай түлбэрийн ашаар гэр байра худалдан абалгын хойноһоо хиналта бөөлүүлгын гуримые Оросой Холбоото Уласай Засагай газар тогтоодог.

9. Түлбэри абагша түлбэрийн ашаар худалдажа абахаар түсэблэһэн гэр байрын худалдаа наймаанай хэлсээ баталхаһаа урид гэр байрын худалдаа наймаанай хэлсээнэй түлэбые тус статьягай 10-дахи хубийн ёһоор байгуулагдаһан комиссийн хаража үзэхын тула Буряад Уласай гүрэнэй гүйсэдхэхы засагай бүрин этигэмжэтэ зургаанда тушаадаг.

10. Түлбэри үгэхэ тухай гү, али тэрэниие үгэхээ арсаха тухай шийдхэбэриие Буряад Уласай гүрэнэй гүйсэдхэхы засагай бүрин этигэмжэтэ зургаанай байгуулһан комисси тус статьягай 2-дохи хубида заагдаһан ушар байдалнуудай хабсарал хараадаа абан, Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай тогтооһон гуримаар абадаг.

11. «Үншэн ба түрэлхидэйнгөө харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдые нийгэмэй дэмжэлгын талаар нэмэлтэ лаб найдуулганууд тухай» гэхэн 1996 оной декабрийн 21-эй № 159-ФЗ Холбоото уласай хуулийн 8.1-дэхи статьягай 11-дэхи пунктын ёһоор түлбэридэ хүртэхэ эрхэ гэр байра худалдан абаха нэрэтэ дансаар – баталамжаар баталагдадаг.

12. Тус статьягай 1-дэхи хубида заагдаһан нюурнуудта баталамжа үгэлгые Буряад Уласай гүрэнэй гүйсэдхэхы засагай бүрин этигэмжэтэ

зургаан тус статьягай 10-дахи хубийн ёһоор байгуулагдаһан комиссийн түлбэри үгэхэ тухай шийдхэбэрийн үндэһөөр бэелүүлдэг.

13. Баталамжа Оросой Холбоото Уласай дэбисхэртэ хэрэглэгдэхэ ёһотой.

14. Түлбэрийн ашаар худалдан абтаһан гэр байра түлбэри абагшын гэр байрын эзэн эрхээс Хүдэлэсэгүй зөөрийн гүрэнэй нийтэ нэгэн тобьёгто гүрэнэй бүридхэлдэ оруулһан үдэрһөө гурбан жэлэй туршада хаһан абтаха, барисада, хүлһэлэлгэдэ, түлбэритэ ашаглалгада дамжуулагдаха, бусад эрхээр хизаарлагдаха ёһогүй. Түлбэрийн ашаар худалдан абтаһан гэр байрын худалдаа наймаанай хэлсээ талануудай зүбшэлгөөр таһалжа болохогүй.

15. Түлбэрийн ашаар худалдан абтаһан гэр байрын худалдаа наймаанай хэлсээнэй сүүдэй шийдхэбэреэр хүсэгүй гэжэ тоологдохо гү, али тэрээндэ хуурмаг хэлсээнэй хүсэгүй байһанай хойшолоной хэрэглэгдэхэ ушарта түлбэри абагша Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай тогтоохон гуримаар тэрэнэй анха түрүүшынхией нэрэ тоолборидо оруулагдаһан һара үдэрһөө эхилжэ, нэрэ тоолборидо бусаагдаха ёһотой болон түлбэрийн мүнгэн Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай тогтоохон гуримаар улас түрын бюджеттэ бусаагдаха ёһотой. Тэрэ тоодо нийгэмэй дэмжэлгын хэмжээ хэрэглэлгэтэй гэр байрын худалдаа наймаанай хэлсээнэй хүсэгүй гэжэ тогтоогдохо ушарта мүнгэ (мүнгэнэй хуби) бусаалга эрхэтэнэй хуулийн ёһоор сүүдэй шийдхэбэрийн үндэһөөр бэелүүлэгдэдэг.

16. Түлбэри үгэлгэ тухай, тэрэ тоодо баталамжын бүридхэлдэ абтаһан дугаар, Буряад Уласай гүрэнэй гүйсэдхэхы засагай бүрин этигэмжэтэ зургаанай баталамжа үгэхэ тухай шийдхэбэри, баталамжын үгтэһэн һара үдэр ба түлбэрийн ашаар худалдан абтаһан гэр байрын худалдаа наймаанай хэлсээ баталһан һара үдэр, түлбэрийн хэмжээн тухай, худалдажа абтаһан гэр байрын хаяг тухай, түлбэри абагшы нэрэ тоолбориһоо гаргаһан һара үдэр тухай мэдээсэл «Үншэн ба түрэлхидэйнгөө харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдые нийгэмэй дэмжэлгын талаар нэмэлтэ лаб найдуулганууд тухай» гэхэн 1996 оной декабриин 21-эй № 159-ФЗ Холбоото уласай хуулийн 4-дэхи статьягай ёһоор «Нийгэмэй һалбарида нийтэ нэгэн түблэгдэһэн тоо оньһото платформи» гэхэн гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулгада нийтэлэгдэдэг.»;

3) удаадахи удхатай 6.2-дохи статья нэмэхэ:

6.2-дохи статья. Баталамжаар үнэмшэлэгдэдэг гэр байрануудые үмсэдөө худалдан абалгын нийгэмэй түлбэрийн түхэлөөр нийгэмэй дэмжэлгын нэмэлтэ хэмжээ үзүүлэлгэ

1. «Үншэн ба түрэлхидэйнгөө харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдые нийгэмэй дэмжэлгын талаар нэмэлтэ лаб найдуулганууд тухай» гэхэн 1996 оной декабриин 21-эй № 159-ФЗ Холбоото уласай хуулийн 8-дахи, 8.1-дэхи статьянуудаар, тус Хуулийн 6-дахи, 6.1-дэхи статьянуудаар хараалагдаһан гэр байрада хүртэхэ эрхэнүүдэй нэмэлтэ лаб найдуулгануудай хажуугаар

улас түрын бюджетэй мүнгэнэй ашаар баталамжаар үнэмшэлэгдэдэг гэр байрануудыг үмсэдөө худалдан абалгын нийгэмэй түлбэрийн түхэлөөр нийгэмэй дэмжэлгын нэмэлтэ хэмжээн үзүүлэгдэдэг гэдэг:

1) Украинын, Донецкын Арадай Уласай, Луганскын Арадай Уласай, Запорожийн можын ба Херсоной можын дэбисхэрнүүдтэ тусхай сэрэгэй ябуулгада хабаадажа байһан (хабаадаһан), үншэн ба түрэлхидэйнгөө харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдэй бүлэгтэ ородог байһан нюурнуудта, тэдэнэй тооһоо нюурнуудта;

2) тусхай гэр байрын жасын тусхай гэр байра хүлһэлэлгын хэлсээгээр анхан үгтэһэн ба ажаһуулгын хэрэгһээ гараһан гэжэ тогтоогдоһон гэр байрын орондо ондоо гэр байра үгэхэ тухай сүүдэй дүүргэгдээгүй шийдхэбэритэй үншэн ба түрэлхидэйнгөө харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдэй бүлэгтэ ородог байһан нюурнуудта, тэдэнэй тооһоо нюурнуудта.

Тус статьягай 1-дэхи хубийн 1-дэхи пунктда заагдаһан нюурнуудта баталамжаар үнэмшэлэгдэдэг гэр байрануудыг үмсэдөө худалдан абалгын нийгэмэй түлбэрийн түхэлөөр нийгэмэй дэмжэлгын нэмэлтэ хэмжээ үзүүлэлгэ тус Хуулийн 6.1-дэхи статьягай ёһоор түлбэри үгэхэ үндэһэнэй үгы ушарта бөөлүүлэгдэдэг.

Тус статьягай 1-дэхи хубийн 1-дэхи пунктда заагдаһан нюурнуудта баталамжаар үнэмшэлэгдэдэг гэр байрануудыг үмсэдөө худалдан абалгын нийгэмэй түлбэрийн түхэлөөр нийгэмэй дэмжэлгын нэмэлтэ хэмжээ үзүүлэлгэ түрүү шухала гуримаар бөөлүүлэгдэдэг.

2. Тус статьягай 1-дэхи хубида заагдаһан нюурнуудта гэр байраар хангаха тухай сүүдэй шийдхэбэрийн бии һаа, баталамжаар үнэмшэлэгдэдэг гэр байрануудыг үмсэдөө худалдан абалгын нийгэмэй түлбэрийн түхэлөөр нийгэмэй дэмжэлгын нэмэлтэ хэмжээн сүүдэй эблэрүүлэлгын хэлсээ баталхада үзүүлэгдэдэг.

3. Тус статьягай 1-дэхи хубида заагдаһан нюурнууд баталамжануудыг хэрэглэлэгтэйгээр үмсэдөө гэр байра худалдан абаһанайнгаа удаа тусхай гэр байрын жасын гэр байрануудаар хангагдаха ёһотой үншэн ба түрэлхидэйнгөө харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдэй, тэдэнэй тооһоо нюурнуудай нэрэ тоолбориһоо гаргагдадаг, тиин «Үншэн ба түрэлхидэйнгөө харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдыг нийгэмэй дэмжэлгын талаар нэмэлтэ лаб найдуулганууд тухай» гэхэн 1996 оной декабрийн 21-эй № 159-ФЗ Холбоото уласай хуулийн 8-дахи статьягаар хараалагдаһан тусхай гэр байрын жасын тусхай гэр байрада хүртэхэ эрхэнь болуулагдадаг.

4. Баталамжаар үнэмшэлэгдэдэг гэр байрануудыг үмсэдөө худалдан абалгын нийгэмэй түлбэрийн түхэлөөр нийгэмэй дэмжэлгын нэмэлтэ хэмжээ үзүүлэлгын гуримыг, хэмжээ ба эрилтэ нүхэсэлнүүдыг Буряад Уласай Засагай газар тогтоодог.

5. Нийгэмэй түлбэри зохистой жэлдэ тус зорилгонуудта улас түрын бюджеттэ хараалагдаһан бюджетэй һомололгонуудай хэм соо үгтэдэг.

6. Тус статьягаар хараалагдаһан гаршануудыг һомололгын гуримыг Буряад Уласай Засагай газар тодорхойлдог.».

2-дохи статья

1. Тус Хуули 1-дэхи статьягай 2-дохи пунктын хорин юһэдэхи абзацһаань гадна албан ёһоор толилогдоһон үдэрэй удаа хүсэндөө орохо.

2. Тус Хуулиин 1-дэхи статьягай 2-дохи пунктын хорин юһэдэхи абзац 2024 оной январин 1-һээ хүсэндөө орохо.

3. «Буряад Уласта үншэн ба түрэлхидэйнгөө харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдые ниигэмэй дэмжэлгын хэмжээнүүд тухай» гэхэн 2012 оной октябрийн 11-эй № 2897-IV Буряад Уласай Хуулиин 6-дахи статьягай 6.1 – 6.3-дахи хубинуудай дүримүүдэй хүсэн «Үншэн ба түрэлхидэйнгөө харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдые ниигэмэй дэмжэлгын талаар нэмэлтэ лаб найдуулганууд тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» гэхэн 2023 оной августын 4-эй № 461-ФЗ Холбоото уласай хуулиин хүсэндөө орохоһоо урид баталагдаһан тусхай гэр байрануудые хүлһэлэлгын хэлсээнүүдтэ дэлгэрхэ.

4. «Буряад Уласта үншэн ба түрэлхидэйнгөө харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдые ниигэмэй дэмжэлгын хэмжээнүүд тухай» гэхэн 2012 оной октябрийн 11-эй № 2897-IV Буряад Уласай Хуулиин 6-дахи статьягай 6.3-дахи хубиин ба 6.1-дэхи статьягай 3-дахи хубиин дүримүүд «Гүрэнэй ба нютагай засагай туһа хангамжануудай (үүргэнүүдэй) ниитэ нэгэн портал» гэхэн холбоото уласай гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулга хэрэглэхэ хубида 2024 оной октябрийн 1-һээ хэрэглэгдэхэ.

5. «Буряад Уласта үншэн ба түрэлхидэйнгөө харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдые ниигэмэй дэмжэлгын хэмжээнүүд тухай» гэхэн 2012 оной октябрийн 11-эй № 2897-IV Буряад Уласай Хуулиин 6.1-дэхи статьягай 16-дахи хубиин дүримүүд «Ниигэмэй һалбарида ниитэ нэгэн түблэгдэһэн тоо оньһото платформи» гэхэн гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулга ашаглаха хубида 2026 оной январин 1-һээ хэрэглэгдэхэ.

Буряад Уласай Толгойлогшо

Улаан-Үдэ хото
2023 оной ноябрийн 22

№ 155-VII

А.С. ЦЫДЕНОВ